

İlber Ortaylı'nın Onsuz İlk Doğum Günü

Aziz İnan

21 Mayıs 2026

Prof. Dr. İlber Ortaylı, Osmanlı ve Rus tarihi başta olmak üzere dünya tarihi üzerine yaptığı akademik çalışmalarıyla tanınan, çok sayıda kitabı bulunan ve geniş kitlelere tarihi sevdiren Türk tarihçi, yazar ve akademisyendir.

Ortaylı tedavi gördüğü İstanbul'un Zeytinburnu semtindeki Koç Üniversitesi Hastanesi'nde 13 Mart 2026 tarihinde 78 yaşında hayatını kaybetmiştir.

Ortaylı, 21 Mayıs 1947 tarihinde Avusturya'nın Bregenz şehrindeki bir mülteci kampında Kırım Tatarı bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelmiştir. Doğduktan iki yıl sonra ailesiyle birlikte 1949 yılında Türkiye'ye göç etmiştir. Daha sonra eğitim ve akademik kariyeri nedeniyle yurt dışında bulunduğu yılların ardından, 1989 yılında Türkiye'ye kesin dönüş yapmıştır.

Ne yazık ki bugün, 21 Mayıs 2026, Ortaylı'nın onsuz ilk doğum günü. Bu nedenle aşağıda bulmuş olduğum ilginç sayısal bağlantıları Ortaylı hocamıza doğum günü hediyesi olarak sunmak istedim:

1. Ortaylı'nın 79. doğum günü tarihinin 21/5/26 olarak kısaca yazılımının ilginç matematiksel bir özelliği var: $21 + 5 = 26$.
2. Ortaylı'nın 79. doğum gününün tam tarihi olan 21/05/2026'nında çok ilginç sayısal bir özelliği var: Eğer bu tarih ortadan 2105 ve 2026 sayılarına ayrılırsa, $2 \times 2026 - 2105 = 1947$, yani Ortaylı'nın doğum yılı.
3. Ortaylı'yı 13/3/26 tarihinde 78 yaşında kaybettik. İlginçtir, 78'in yarısı 13×3 'e eşit. Ayrıca, 78, 26 sayısının üç katı.
4. Ayrıca, 13/3/26 tarihini 133 ve 26 olarak ikiye ayırırsak, 133 sayısının asal carpanları 7 ve 19, ve ikisinin toplamı 26'a eşit.
5. Ayrıca, 78 sayısının tersi olan 87 sayısının iki misli 174 sayısına eşit. İlginçtir, eğer A'dan Z'ye harflere 1'den 29'a kadar sayılar atanırsa, İlber Ortaylı isminin harflerinin sayısal değerlerinin toplamı da 174 sayısına denk geliyor.
6. Ortaylı'yı 13/03/2026 tarihinde kaybettik. Bu tarihi 13, 03, 20, ve 26'ya ayırırsak, $13 + 03 + 20 + 26 = 62$. İlginçtir, 62 sayısının iki katı 124 ve 124'ün tersinin (421) beş katı 2105 sayısını veriyor, yani Ortaylı'nın doğum günü olan 21 Mayıs tarihi (21/05).
7. Ayrıca, $421 + 5 = 426$ ve 426 sayısında 213 sayısının iki katı. İlginçtir, 213. asal sayı 1303, yani Ortaylı'yı kaybettiğimiz gün, 13 Mart (13/03).
8. Ortaylı soyadının harflerinin sayısal değerlerinin toplamı 118, $118 = 2 \times 59$, $2 + 59 = 61$, ve 61 sayısının tersi de 16, yani, $13 + 3$.

9. Ortaylı'nın 79. doğum günü olan 21/05/2026 tarihini 21, 05, 20, ve 26 diye ayırırsak, bu sayıların toplamı 72'ye eşit. İlginçtir, 2026 senesinin 72. günü 13/3.
10. Son olarak, Ortaylı'nın yeni yaşı 79 sayısı 22. asal sayı ve ilginçtir, Ortaylı'nın 22 sene sonra ki 101. doğum gününü 21/5/2048 olarak yazarsak, bu tarihin matematiksel bir özelliği var: Bu tarihi 215 ve 2048 olarak ikiye ayırırsak, 215'in tersi 512'nin 4 katı 2048'e eşit. Ayrıca, 101 sayısında 26. asal sayı.

İlber hocam, 79. doğum gününüz kutlu olsun, sizi unutmayacağız ve sonsuza kadar kalbimizde tutacağız, haberiniz olsun.

Aziz İnan, "University of Portland" (Portland Üniversitesi) Elektrik Mühendisliği bölümünde öğretim üyesidir. Kendisine ainan@up.edu e-posta adresinden ulaşılabilir.